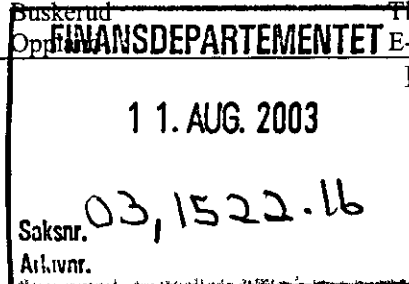

Samarbeidande kraftfylke

Fylkeskommunane			Leiar	Magnar Lussand, Postadr Folkedal, 5736 Granvın Tlf 56525828, Mobil 93431800 E-post m-luss@online no
Finmark	Sør-Trøndelag	Vest-Agder	Sekretariat	Kraftfylkesekretariatet, Postadr SFE, Bukta, 6823 Sandane Tlf 57884719 Fax 57884701 E-post john.stoyva@sfe.no
Troms	Møre og Romsdal	Aust-Agder		
Nordland	Sogn og Fjordane	Telemark		
Nord-Trøndelag	Hordaland	Buskerud		
	Rogaland	Opplysningsvesen		

Finansdepartementet
v/ eksp sjef Stig Sollund
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Date 08 08 2003

Forenkling av skatte- og konsesjonsreglar knytta til kraftnæringa**Høyrings svar**

Det vert vist til høyringsnotat og høyringsbrev dgs 03 06 2003 Samarbeidande kraftfylka (SK) har kommentert dei punkta som er mest aktuelle for samarbeidsfylka

Presisering av bestemmelsane om kven som er skattesubjekt for naturressursskatt og grunnrenteskatt, jfr. skattelova §§ 18-2 og 18-3

I høyringsnotatet kap 5 4 har departementet kome med følgjande forslag

"Det er finansdepartementets oppfatning at det er den som etter en nærmere vurdering er å anse som skattemessig eier av kraftverk som skal svare naturressursskatt og grunnrenteskatt knyttet til kraftverket, jf skatteloven §§ 18-2 og 18-3 Ordlyden i disse bestemmelsenes første ledd kan skape uklarhet om dette standpunktet som er kommet klart til uttrykk i forarbeider og uttalelser fra departementet På bakgrunn av den usikkerhet som har gjort seg gjeldende hos skattyter og ligningsmyndigheter er det departementets syn at bestemmelsene bør endres slik at alternativet "berettiget til uttak av kraft" ikke lenger fremgår av ordlyden Hvorvidt en uttaksberettiget vil være å anse som skattemessig eier av kraftverket uttaksretten knytter seg til, vil bero på alminnelege skatterettslige vurderinger av om andre enn formell eier skal anses som reell eier Sentralt i denne vurderingen vil være om uttaksberettiget har tilstrekkelig rettigheter, plikter og risiko knyttet til uttaksretten Endringen vil være en presisering av gjeldende rett I den grad det ved ligningen har vært lagt en annen forståelse til grunn, skal de alminnelige frister for endring av ligning i ligningsloven få anvendelse "

Av høyringsdokumentet går det fram at Finansdepartementet og Skattedirektoratet har tolka lova og forskriftene forskjellig, når det gjeld kor vidt berettiga til uttak av kraft

skal vere skattesubjekt for naturressursskatten og grunnrenteskatten. Departementet ser ut til å leggje avgjerande vekt på at retten til uttak skal vere evigvarande for at uttaksberettiga skal vere skattepliktig, medan skattedirektoratet har lagt vekt på lova sin ordlyd om at berettiga til uttak av kraft skal vere skattepliktig. Departementet konkluderer med at kven som skal vere skattemessig eigar av kraftverk vil vere avhengig av alminnelege skatterettslege vurderingar, med vekt på om uttaksberettiga har tilstrekkelege rettar, plikter og risiko knytt til uttaksretten.

I tilknytning til dette vil SK peike på at nokre fylkeskommunar har spesielle problemstillingar i samband med medeigarskap i staten sine kraftutbyggingar. Slik medeigarskap har fylkeskommunane Nordland, Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane. Medeigarskap for Rogaland, Hordaland og Sogn og Fjordane var inngått lenge før energilova og nytt skattesystemet for kraftverk, medan Nordland sine avtaler er av nyare dato. Medeigarkrafta er stort sett vidareført til selskap som svarar for forpliktelsane som følg med denne krafta, herunder skatt, og som sel krafta i marknaden.

SK er usikre på kor vidt ei lovendring som beskrive kan føre til at skatteplikta vert flytta frå avtalepartane og attende til fylkeskommunane. Det vil i tilfelle forringe økonomien for fylkeskommunar med medeigarkraft, og slik vi forstår det i verste fall kunne føre til at fylkeskommunar får skatteplikt utan at nødvendige inntekter følg med. Jfr at grunnrenteskatten vert rekna ut etter spotpris, medan utgangspunktet for leigeinntektene gjerne er sjølvkost. Når det skal vurderast skattlegging av kraftverk, bør det vere eit grunnleggjande føresetnad at inntekta som skal skattleggast, skatten og frådragspostar er på same hand.

SK ser på skattedirektoratet sin praksis som mest framtidsretta og ønskjer prinsipalt at lova sin ordlyd ikkje vert endra. Mellom anna vert det vist til at dersom dei tankane som Olje- og energidept så langt har gjort seg om heimfall¹, så vil ingen aktørar få evigvarande rettar til kraftverk. Dersom lova likevel vert endra, så ønskjer SK at det eventuelt vert gjort grep som sikrar at skatteplikta for medeigarskapskraft ikkje blir flytta, slik at fylkeskommunar med medeigarkraft ikkje kjem dårlegare ut etter eventuell lovendring enn før lovendring.

Grensa for fastsetjing av grunnrenteskatt og naturressursskatt

I høyringsdokumentet kap 6.2.4 har departementet kome med følgjande forslag:

"Finansdepartementet foreslår at grensen for fastsettelse av naturressursskatt og grunnrenteinntekt økes fra 1500 kVA til 5 500 kVA. Dette innebærer at kraftverk som har en installert effekt under om lag 5 MW, i gjennomsnitt ikke blir ilagt naturressursskatt og grunnrenteskatt. Endringen foreslås med virkning fra 1 januar 2004."

SK støttar degt sitt forslag.

¹ Jfr høyringssak om forslag til endringar i industrikonsesjonslova og vassdragsreguleringslova dgs 29.11.2002. Denne saka vart stogga og er no under utgreiing av Heimfallsutvalet.

Grunnrenteskatten

I høyringsnotatet kap 7 1 4 har departementet kome med følgjande omtale

"Manglende nøytralitet i dagens regler er særlig sterkt knyttet til den asymmetriske behandlingen av positiv og negativ grunnrenteinntekt. Departementet vil vurdere endringer i grunnrenteskatten som kan bedre nøytraliteten i skattereglene. Blant annet kan følgende alternative endringer være aktuelle

- *Innføre full symmetri i den skattemessige behandlingen av positiv og negativ grunnrenteinntekt ved at selskapene blir garantert fullt fradrag for negativ grunnrenteinntekt når kraftverk ikke kommer tilstrekkelig i grunnrenteposisjon til å få utnyttet framført negativ grunnrenteinntekt. For å oppnå nøytralitet ved en slik løsning må normrentene for framføring av negativ grunnrenteinntekt og skjerming av normalavkastningen settes til en tilnærmet risikofri rente*
- *Alternativt åpne for samordning av grunnrenteinntekt på foretaksnivå. Dette vil ikke sikre full nøytralitet, men kan være en praktisk tilnærming for å gi økt symmetri i behandlingen av positiv og negativ grunnrenteinntekt*

Økt nøytralitet gjennom verdisikring av underskudd har betydning for å realisere samfunnsøkonomisk lønnsomme investeringer på riktig tidspunkt. Det foreligger imidlertid ikke en tilsvarende samfunnsøkonomisk argumentasjon for å verdisikre underskudd som allerede er pådratt. Eventuelle endringer på dette området vil derfor kreve overgangsregler."

SK er positive til ei omlegging av grunnrenteskatten for å betre nøytraliteten i skattereglane. Omlegginga bør gjerast gjeldande for både nye og tidlegare bygde kraftverk, jfr at tidlegare kraftverk var bygt ut under eit anna skatteregime utan grunnrenteskatt, og der inntekter, utgifter og skatt i alle fall delvis kunne samordnast på foretaksnivå. Dei alternative løysingane bør utgreiast vidare.

Gevinstbeskatning ved realisasjon av kraftverk.

I høyringsdokumentet kap 7 2 2 har departementet kome med følgjande omtale

"Finansdepartementet tar sikte på å vurdere gevinstbeskatningsreglene for kraftverk nærmere, blant annet i forhold til om skattemessig diskontinuitet innebærer et spesielt problem for vannkraftproduksjon og om dette er tilstrekkelig grunn til å innføre særskilte regler for kraftsektoren, som vil medføre et brudd med grunnleggende skatterettslige prinsipper."

SK vil avvente Finansdepartementet si vidare vurdering

Gjeldsavgrensingsregelen for offentleg eigde kraftverk

I høyringsdokumentet kap 7 4 4 har departementet kome med følgjande omtale

"Fra og med 1998 ble inntektsskatt på etterskuddspliktige skattytere gjort om til en ren statsskatt. I denne forbindelse ble utbyggingskommunene delvis kompensert gjennom en økning i naturressursskatten. Hensynet til å skjerme utbyggingskommunenes inntekter fra kraftverk er derfor ikke like relevant ( )"

I forbindelse med den samlede gjennomgangen tar derfor Finansdepartementet sikte på å vurdere om det er hensiktsmessig å videreføre den gjeldende gjeldsbegrensingsregelen. Et eventuelt forslag om å avvike regelen må blant annet ses i forhold til hensynet til statens inntekter fra kraftselskaper og i hvilken grad andre elementer kan hindre en uheldig tapping av kapital fra kraftselskapene ( )"

SK ser at gjeldsavgrensingsregelen inneber ei forskjellshandsaming mellom off og private eigarar. Slik forskjellshandsaming har vore viktig å unngå i andre samanhengar, jfr den pågåande saka om vurdering av heimfallsinstituttet. Med bakgrunn i at naturressursskatten no sikrar faste inntekter til kommunane, så kan det ligge til rette for å vurdere gjeldsavgrensingsregelen på nytt. På den andre sida, så kan ein ikkje sjå bort frå at inntektsskatten igjen kan bli ei inntektskjelde for kommunar og fylkeskommunar.

SK har ikkje merknader til at Finansdepartementet vurderer gjeldsavgrensingsregelen, men vil ta atterhald om å avvente resultatet av denne vurderinga.

Utrekningsgrunnlaget for konsesjonskraft og konsesjonsavgifter

I høyringsdokumentet kap 8 2 har departementet kome med slik omtale

"Utvalget har gjennom sitt arbeid kommet fram til en metode som baserer seg på at en tapper ut et magasinivolum over en viss tidsperiode. Metoden har to inngangsparametere, volum og tilsig, som er forholdsvis lett tilgjengelige data. Det benyttes en kurve som da vil gjelde for alle hydrologiske regimer og for hele landet. Alle magasiner behandles likt, uavhengig av når de er gitt konsesjon. Metoden møter utvalgets forutsetning om små endringer i forhold til dagens metode."

Den nye metoden som Ljøgodtutvalget har sluttet seg til, vil være lettere tilgjengelig for aktørene, både for kommuner og kraftverkseiere, og det vil i langt større grad være mulig for aktørene å etterprøve og forutse resultatet av de beregninger NVE gjør. Administrativt vil dette også være en forenkling for saksbehandlingen ( )"

Olje- og energidepartementet tar sikte på å fremme forslag om endringer for Stortinget ved årsskiftet 2003/2004

SK var representert i Ljøgodtutvalet. SK har ikkje merknader utover dei SK hadde i utvalet. Under føresetnad av at dei økonomiske konsekvensane ikkje avvik vesentleg frå det ein har fått inntrykk av etter NVE sine beregningar, tilrår SK at innstillinga går igjennom som ein heilskap.

Konsesjonskraft og pris

I høyringsnotatet kap 8 3 har departementet kome med følgjande **omtale**

"Konsesjonskraftprisen følger to historiske regimer, før og etter endringer foretatt ved lov av 10 april 1959 nr 2 For konsesjoner gitt før 1959 blir konsesjonskraftprisen beregnet som produksjonsomkostningene for hvert enkelt kraftverk etter en gitt metode For konsesjoner gitt etter 1959 er hovedregelen at konsesjonskraftprisen blir fastsatt av Olje- og energidepartementet hvert år til selvkost for et representativt utvalg kraftverk ( )

Det er betydelig rasjonaliseringsvinst knyttet til å forlate dagens metoder Olje- og energidepartementet vil derfor vurdere å fremlegge forslag om å harmonisere de to prisregimene slik at all konsesjonskraft kan baseres på en felles pris som fastsettes av OED, slik som det i dag gjøres for konsesjoner gitt etter 10 4 1959 ( )

På bakgrunn av innkomne uttalelser fra høringsinstanser vil Olje- og energidepartementet vurdere å fremlegge forslag for Stortinget "

Saka har ei relativt brei omtale i høyringsdokumentet SK legg til grunn at ei eventuell samanslåing av prisregima vil føre til reduserte kapitalkostnader i prisberekninga pga at dei gamle kraftverka vil vere nedskrivne På den andre sida kan dei gamle kraftverka ha store investeringsbehov, noko som vil medverke til å gje nye kapitalkostnader som etter kvart vil kome inn i berekningsgrunnlaget for konsesjonskraftprisen

Eit anna spørsmål er kor vidt Stortinget kan gripe inn og endre konsesjonsbestemte ordningar med tilbakeverkande kraft Eit tredje spørsmål er kor vidt ei slik samanslåing av prisregima er akseptabel i høve til omsynet til investeringsincentiv, som dept i andre samanhengar legg stor vekt på og har brukt som argument mot omleggingar som kommunar og fylkeskommunar har gått inn for, jfr også omtalen i høyringsdokumentet kap 8 3 4 1 siste avsnitt I høve til investeringsincentiv er overgang til gjennomsnittsberekning av prisen ei mykje større sak enn overskotskattar ut av prisberekninga

SK vil i utgangspunktet ikkje motsetje seg ei eventuell omlegging av prisberekninga for konsesjonskraft, slik at prisen for konsesjonar både før og etter 1959 vil bli berekna ut frå den berekninga som blir brukt for konsesjonar etter 1959

Referansepunktet for konsesjonskraft og handtering av innmatingsavgifta

I høyringsnotatet kap 8 4 1 har departementet bla a kome med følgjande **omtale**

"For å handtere innmatingskostnadene på en enklere måte uten at en rokker ved lovbestemmelsen om at konsesjonskraftmottakeren skal bære denne

tariffkostnaden, foreslår NVE at et anslag på årlig gjennomsnittlig innmatingstariff legges inn i konsesjonskraftprisen. Dette vil gi en "korrekt" kostnadsfordeling mellom konsesjonærer og konsesjonskraftmottakere på aggregert nivå i lovens forstand. Men i forhold til faktisk fordeling av innmatingskostnadene pr. 1 dag vil man kunne få innbyrdes omfordeling blant konsesjonærene og blant konsesjonskraftmottakerne."

Påslaget for innmatingskostnader har ikkje vore omtvista frå kraftfylka si side, men vi er kjende med at vasskraftkommunane har hatt eit engasjement på dette spørsmålet. Problemstillinga til vasskraftkommunane går så langt vi har forstått det, på at lokalt forbruk ikkje bør belastast med kostnader for sentralnettet dersom krafta ikkje er inn om sentralnettet. Desse spørsmåla vil også vere del av den pågåande drøftinga om framtidig tariffstruktur og utjamning av transportkostnadene for kraft, jfr. St. melding nr 41 (2002-2003) Om tariffar for overføring av kraft og tovegskommunikasjon, som vart lagt fram 13.06.2003. Etter SK si vurdering bør ein vente litt med denne omlegginga, og sjå den i samanheng med den pågåande saka om utjamning av transportkostnadene for kraft.

Føremålsbestemmelsen vedrørende sikker forsyning og leverings-sikkerhet som fastkraft

I høyringsnotatet kap. 8.4.2 har departementet bla. a. kome med følgjande omtale

"Et av formålene med konsesjonskraft er å sørge for sikker forsyning til kommunene som har rett på konsesjonskraft. Dette formålet har imidlertid ikke noen mening i en tid da vi har et sammenhengende nett samt et markedsbasert omsetningssystem for kraft i forhold til energiloven ( ) Etter innføring av energiloven har konsesjonskraften altså bare betydning som en "prissikring" for de kommunene som er berettiget til konsesjonskraft ( )"

I forhold til tidligere vedtak og klager på dette området har imidlertid hva som ligger i begrepet leveringssikkerhet ved konsesjonskraft, blitt nærmere presisert. Det har fått et innhold uavhengig av begrepet fastkraft. Leveranse av konsesjonskraft skal ikke stanse planlagte stopp i kraftverket på grunn av produksjonsoptimalisering mellom kraftverk eller pga. vedlikehold ( ). I de tilfeller der gamle kraftverk har blitt lagt ned, har konsesjonskraftleveransen blitt stanset i påvente av at nytt kraftverk har blitt tatt i bruk.

Uttrykket leveringssikkerhet som fastkraft bør derfor kunne erstattes med en formulering som inneholder regler for når levering skal finne sted, og hvilke unntak fra levering som kan være aktuelle, for eksempel force majeure, nedleggelse av kraftverk, etc."

SK vil peike på at levering som fastkraft er eit svært strengt leveringsvilkår. SK vil og vise til at dette leveringsvilkåret er gjeve innhald i høve til dagens liberale regime ved forhandlingar mellom partar. I dei standardavtalane som er i bruk i dag, framforhandla mellom Statkraft/EBL og LVK/SK, er desse spørsmåla løyste ved ein paragraf om force majeure. Denne paragrafen har slik ordlyd

"Partenes oppfylleelsesplikt etter denne Kontrakt bortfaller og partene er fri for ethvert ansvar for manglende oppfyllelse dersom en Force Majeure-situasjon oppstår og så lenge den varer

Den part som vil påberope seg Force Majeure, skal uten ugrunnet opphold gi den annen part varsel om Force-Majeure-situasjonen, snarest mulig avhjelpe ethvert oppstått hinder og gjenopprette normal-situasjonen. Hver av partene skal dekke sine omkostninger som skyldes Force Majeure-situasjonen

Ved Force Majeure kan Kontrakten ikke heves uten etter den annen parts samtykke. Begge parter kan likevel heve Kontrakten etter 30 Dagers forutgående rekommandert varsel, hvis Force Majeure-situasjonen er av et slikt omfang eller varighet at fastholdelse av Kontrakten virker urimelig

Force Majeure må få eit innhald. Dette kjem til etter kvart ut frå konkrete sakar og rettspraksis. SK legg til grunn at f. eks. vedlikehald/revisjon, produksjonsplanlegging, vassmangel, disposisjonar i kraftmarknaden e.l. under ingen omstende er force majeure.

Ein kan ikkje i dag vite kva slag reguleringsregime ein vil få i framtida, men ein kan ikkje sjå bort frå at det kan bli vanskelegare med kraftlevering enn det har vore no. Etter SK si vurdering vil det vere føremålstenleg å behalde det strenge leveringsvilkåret for konsesjonskraft i lova, og heller gje det innhald i høve til det til ei kvar tid eksisterande regime, slik det blir gjort i dag. Ein grunn til det er at dersom leveringsvilkåra skulle bli lempa i disfavør av konsesjonskraftmottakarane, vil det vere vanskelegare å stramme dei inn att dersom det skulle bli nødvendig. SK føreset at mottakarane av konsesjonskraft, dvs. kommunar og fylkeskommunar, får høve til å medverke i prosessar omkring desse spørsmåla.

Omgjering av konsesjonskraftvedtak

I høyringsnotatet kap. 8.4.3 har departementet kome med slik omtale:

"Vedtak om avståelse og fordeling av konsesjonskraft kan tas opp til ny prøvelse etter 20 år. I forbindelse med berekning av konsesjonskraft for nye konsesjoner eller ved endringer i kraftgrunnlaget for tidlegare konsesjoner vil det vere ønskelig å kunne omfordele hele konsesjonskraftmengden selv om det er gått kortere tid enn 20 år."

SK har ikkje merknad til dette.

Konsesjonskraft til staten

I høyringsnotatet kap. 8.4.4 har departementet kome med følgjande omtale:

"I praksis har bestemmelsen om avståelse av konsesjonskraft til staten ikke vært benyttet etter at hele landet fikk samkjøring. NVE foreslår derfor at denne bestemmelsen sløyfes, jf. Ot. prp. nr. 43 (1989-90), s. 99."

Sett frå kraftfylka si side vil argumenta for å fjerne bestemmelsen vere at det kan auke salsverdien for kraftverk som fylka eig. Sett frå ein nasjonal synsstad burde det vere interessant å ha mulighet for å hente inn verdiar via konsesjonsforankra ordningar seinare dersom det skulle bli behov for det. I det minste burde ein avvete resultatet av saka om framtida for heimfallsinstituttet før ein fjernar andre konsesjonsbaserte ordningar.

SK tlrår å vente med å avvikle ordninga, i alle fall til saka om heimfallsinstituttet er ferdig handsama.

Grense for konsesjonsplikt etter industrikonsesjonslova

I høyringsnotatet kap 8 5 har departementet blant anna kome med følgjande **omtale**:

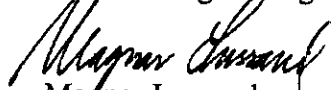
*"Regjeringen ønsker å legge til rette for utbygging av mini- og mikrokraftverk for å stimulere til lokal verdiskaping og akseptable kraftprisar ( )
I juni 2002 ble Norges vassdrags- og energidirektorat delegert kompetanse til å fatte vedtak for utbygginger med installert effekt opp til 5 MW, forutsatt at tiltakene bare behandles etter vannressursloven. Dette gjør saksbehandlingen i saker om bygging av småkraftverk mer effektiv"*

29 november 2002 ble forslag til endringer i industrikonsesjonsloven og vassdragsreguleringsloven sendt på høring. Der ble det blant annet foreslått å heve grensen for konsesjonsplikt etter industrikonsesjonsloven §1 fra 1000 til 4000 naturhestekrefter. Høringsinstansene har i stor grad vært positive til dette forslaget. Olje- og energidepartementet vil fremme lovforslag om heving av konsesjonsgrensen sammen med forslag om endringer av beregningsgrunnlaget for konsesjonskraft- og avgifter, jf pkt 8 2. Det tas sikte på å fremme en samlet proposisjon for Stortinget ved årsskiftet 2003/2004."

Etter SK si oppfatning vil det utan tvil vere rett å heve grensa for konsesjonsfritak for småkraftverk. Det vil gjere det lettare å realisere småkraftverk, og småkraftverk vil ikkje bli omfatta av konsesjonsbestemte ordningar som konsesjonsavgifter, konsesjonskraft og heimfall. Det er og eit spørsmål om ein ikkje burde gå lenger i høve til å auke terskelverdien.

SK tlrår at den hevinga av konsesjonsgrensa som dept omtalar blir gjennomført i samsvar med planen, og at det blir arbeidd vidare med tanke på eventuelt å heve konsesjonsgrensa ytterlegare.

Med vennleg helsing

Magnar Lussand

Leiar